

Prinsjesdag 2013

Ook dit jaar heeft de minister van Financiën, Jeroen Dijsselbloem, op de derde dinsdag in september, Prinsjesdag, traditioneel de nieuwe begroting aangeboden aan het parlement. Na de Algemene Beschouwingen volgt de parlementaire behandeling van de begrotingshoofdstukken in de Tweede Kamer. Vewin brengt bij deze behandelingen de belangen van de drinkwatersector in. Waar nodig behartigt Vewin deze belangen in de aanloop naar de debatten bij de Kamerfracties. De hoofdlijnen hierbij zijn: de bescherming van de drinkwaterbronnen, de kwaliteit van het drinkwater, de leveringszekerheid en een optimale performance van de waterbedrijven.

De jaarlijkse Vewin Lobby Agenda geeft per departement aan, waar de belangen van de drinkwatersector liggen. De lobbyagenda is als PDF te raadplegen op onze site: www.vewin.nl/lobbyagenda.

Hieronder geven wij per departement de hoofdlijnen van de lobbyagenda weer.

Gebiedsdossiers opnemen in SGBP's

Arjen Frenzt, secretaris van de Vewinstuurgroep Bronnen & Kwaliteit: 'Het grond- en oppervlaktewater voor de drinkwatervoorziening moet bescherming krijgen door middel van de gebiedsdossiers. Provincies en Rijkswaterstaat brengen voor iedere drinkwateronttrekking informatie samen, die van belang is

voor de kwaliteit van de waterwinning. Op basis hiervan moeten beschermingsmaatregelen worden genomen. Van groot belang is dat de regiehouders (provincies en Rijkswaterstaat) ervoor zorgen dat de uitkomsten van de gebiedsdossiers worden opgenomen in de KRW-stroomgebiedbeheerplannen (SGBP's). Het rijk moet dit verplichten en de regionale inspanningen stimuleren, zodat alle gebiedsdossiers en maatregelen tijdig vastgesteld zijn voor opname in de regionale plannen en de SGBP's.'

'De drinkwatersector heeft veel grondwaterwinningen: in sommige provincies is grondwater de bron voor drinkwater. Bij meer dan 50% van deze winningen is in het ingenomen grondwater sprake van

verontreinigingen, die door mensen zijn veroorzaakt en die via zuivering moeten worden weggenomen. Daarom is meer aandacht nodig voor oplossen en voorkomen van kwaliteitsproblemen bij grondwaterwinningen voor de drinkwatervoorziening. Het ontbreekt echter aan adequate normen voor grondwater. Gezien de eisen die de Drinkwaterwet stelt, pleit Vewin voor verbetering van het normenkader. Normen in de Wet Bodembescherming zijn niet afgestemd op de eisen in de drinkwaterregelgeving.'

'De concentraties geneesmiddelen in het oppervlaktewater – een belangrijke drinkwaterbron – vormen een urgent probleem. De drinkwatersector heeft een lijst van 11 geneesmiddelen opgesteld waarvoor normering moet gaan gelden. De noodzaak van aanpak bij de bron moet centraal blijven.'

'Drinkwaterbedrijven voeren het natuurbeheer uit van ongeveer 60% van onze duinen (bij elkaar zo'n 15.000 hectare). Voor de Nederlandse kust heeft de synergie van waterwinning en natuur grote meerwaarde. De duinen zijn een belangrijk onderdeel van de zuivering van drinkwater en vormen een strategische zoetwaterbuffer voor West-Nederland. In de Nationale Visie Kust moet de bescherming van de drinkwatervoorziening in de kuststreek beter worden vastgelegd.'

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

1. Uitkomsten gebiedsdossiers drinkwater opnemen in stroomgebiedbeheerplannen
2. Centrale regie op de drinkwatervoorziening en handhaving van de huidige positie van drinkwater in de verdringingsreeks
3. Duingebieden ruimtelijk vastleggen in de Nationale Visie Kust en duurzaam veiligstellen
4. Internationale normen voor probleemstoffen in Rijn, Maas en Eems
5. Maatregelen om zuiveringsinspanningen voor de drinkwaterbedrijven te verlagen conform de Kaderrichtlijn Water
6. Geneesmiddelen: normering en preventieve aanpak bij de bron
7. Omgevingswet: bescherming van drinkwaterbronnen en adviesrecht drinkwaterbedrijven
8. Informatie bodemverontreiniging opnemen in Basisregistratie Ondergrond
9. Handhaaf de positie van drinkwaterbedrijven bij herstructurering adviesnetwerken
10. Voldoende financiële investeringsruimte bij vaststellen WACC
11. Normen Grondwater conform de Kaderrichtlijn Water
12. Bodemsanering: verontreiniging rondom drinkwaterwinning versneld saneren
13. Drinkwaterwinning voorop in afwegingskader ondergronds ruimtegebruik
14. Verbied energieopslag in de bodem binnen grondwaterbeschermingsgebieden
15. Eenvoudige procedures bij aanleg infrastructuur voor de drinkwatervoorziening
16. Samenwerken voor doelmatigheid in de waterketen

Drinkwater en ondergrond

Rob Eijnsink, secretaris van de Vewinstuurgroep Bodem & Infrastructuur: 'De risico's als gevolg van de drukte in de ondergrond blijven een actueel thema. Vooral schaliegas baart ons grote zorgen. Het onderzoek van Witteveen en Bos benoemt verschillende risico's van schaliegaswinning

voor de drinkwatervoorziening, maar het is nog onduidelijk welke maatregelen getroffen worden om die risico's te beheersen en hoe dat wettelijk wordt geborgd. De onderzoekers constateren dat de huidige wetgeving op diverse punten moet worden aangepast om risico's op verontreiniging van grondwater te voorkomen. Vewin deelt deze conclusies en wil aanvullend wetenschappelijk onderzoek naar de risico's van schaliegas, aanscherping van de regelgeving en een adviesrecht voor de drinkwaterbedrijven bij de toekenning van vergunningen voor schaliegaswinning.'

'In het kader van de Structuurvisie Ondergrond is het belangrijk dat onze bronnen veilig zijn en blijven. Vewin wil daarom dat de bescherming van onze waterwinnings met ruimtelijk beleid versterkt wordt. STRONG moet een afwegingskader bevatten voor de verschillende ruimtelijke functies in de ondergrond. Ook willen wij een verdringingsreeks waarin drinkwater een prominente positie heeft, analoog aan het beleid voor oppervlaktewater.'

'Ook bodemverontreiniging blijft een actueel thema. Allereerst is het van belang dat alle verontreinigingen die de waterwinning bedreigen, met spoed gesaneerd worden. Bij de herziening van de Wet Bodembescherming moet duidelijk worden hoe verdere verspreiding van resterende grondwaterverontreinigingen wordt voorkomen en hoe het beheer daarvan is geborgd. Vewin pleit voor behoud van een kader voor gevalsgerichte aanpak van eventuele nieuwe spoedeisende gevallen door de overheid. Het principe 'de vervuiler betaalt' moet daarbij voorop blijven staan.'

Deltaprogramma Zoetwater

Job Rook, beleidsmedewerker Deltaprogramma Zoetwater, Vewin: 'Drinkwater is één van de gebruiksfuncties binnen het Deltaprogramma Zoetwater en heeft ten opzichte van de overige functies een bijzondere positie. Drinkwater betreft een eerste levensbehoefte en is van groot belang voor de volksgezondheid: een tekort aan drinkwater leidt snel tot maatschappelijke ontwrichting. Daarnaast is veilig en schoon drinkwater internationaal gezien een mensenrecht. In de zoetwaterstrategie van het Deltaprogramma is het daarom belangrijk dat de huidige positie van de drinkwatervoorziening in de verdringingsreeks gehandhaafd blijft.'

'Nationaal is de Drinkwaterwet van kracht, die bepaalt dat de drinkwatervoorziening een publieke taak en een dwingende reden van groot openbaar belang is. De drinkwatervoorziening vraagt om nationale bescherming van de vitale infrastructuur. Het waterbeleid wordt in toenemende mate gestuurd vanuit de EU. Decentralisatie leidt tot diffusie en versnippering van taken en verantwoordelijkheden. Vewin pleit daarom voor een centrale regie op de drinkwatervoorziening.'

'In het watersysteem zijn waterkwantiteit en -kwaliteit onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overheid draagt zorg voor voldoende bronnen van de juiste kwaliteit. In de zoetwaterstrategie is het belangrijk dat de samenhang tussen waterkwantiteit en -kwaliteit geborgd wordt. 'De vervuiler betaalt' is het eerste principe in het waterbeheer. Dan is de realisatie van een duurzaam watersysteem mogelijk en kan de drinkwaterzuiveringsinspanning verlaagd worden.'

Ministerie van Economische Zaken

1. Schaliegaswinning: risico's grondwater voor drinkwaterbereiding uitsluiten
2. Ondergrondse opslag van kernafval: risico's grondwater voor drinkwaterbereiding uitsluiten
3. Stimulering van innovatieve watertechnologie
4. Gewasbeschermingsbeleid: reductie van normoverschrijding en chemievrij onkruidbeheer
5. Erken drinkwaterbedrijven als natuurbeheerders
6. Verpachte terreinen Staatsbosbeheer: waarderen als natuurgrond of verkopen
7. Volledige kostencompensatie bij Natura 2000
8. Vrijstelling Mijnbouwwet bij verzilting en brak grondwater
9. Geen dubbele registratie bij Kadaster en vestiging zakelijk recht
10. Neem drinkwaterbronnen op als apart toetsingsgebied in de Meststoffenwet
11. Scherper toezicht en hogere boetes bij het veroorzaken van graafschades
12. Implementatie INSPIRE in de Wet Informatie-Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en gewasbescherming

Lieke Coonen, beleidsmedewerker Bronnen & Kwaliteit, Vewin:

'Vewin onderschrijft het door staatssecretaris Mansveld voorgestelde verbod op chemische onkruidbestrijding op verhardingen en sport- en recreatieterreinen, in parken en voor particulieren. Bijvoorbeeld het

middel glyfosaat overschrijdt nog veelvuldig de norm. Het is van belang dat de Tweede Kamer dit verbod handhaaft.'

'Nederland is met de Europese Commissie in onderhandeling over het 5de Actieprogramma Nitraatrichtlijn. Nog steeds wordt de norm van 50 mg/l bij veel innamepunten voor de productie van drinkwater overschreden. Daarbij mag niet meer naar het

gemiddelde over grote gebieden worden gekeken, maar moet op elk afzonderlijk punt, dus ook bij intrekgebieden van kwetsbare winningen, worden voldaan aan de norm.'

'De drinkwaterbedrijven zorgen zowel in de duinen als elders in het land door intensief natuurbeheer voor natuur van hoge kwaliteit, zonder daarvoor subsidie te ontvangen. Ze beheren circa 23.000 hectare natuurgebied, vaak onderdeel van de EHS of aangewezen als Natura 2000-gebied. De erkenning van de sector als natuurbeheerder moet ook tot uiting komen in het beleid, zoals bij het waarderen van natuurgrond bij het vaststellen van de erfpachtcanon.'

'Het bereikte akkoord over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid betekent een afzwakking van de originele Commissievoorstellen. Vewin betreurt dit. Belangrijk is nu de nationale invulling. Nederland moet bij de invulling van zowel de eerste als de tweede GLB-pijler prioriteit geven aan activiteiten die de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater verbeteren.'

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

1. Schaf precarioheffing op waterleidingen af
2. Testmethoden kunststofleidingen overnemen in CE-markering

Ministerie van Financiën

1. Schaf Belasting op leidingwater af
2. Geen vennootschapsbelasting voor drinkwaterbedrijven
3. Schaf de gebruiksvergoedingen op drinkwaterleidingen in rijksgrond af

Belasting op leidingwater (Bol)

Hendrik Jan Ijsinga, secretaris van de Vewin-stuurgroep Doelmatigheid, Transparantie & Waterketen: 'Het Kabinet Rutte zegde eind 2011 toe de Bol af te zullen schaffen in het kader van de stroomlijning van het belastingstelsel en administratieve lastenverlichting. Dit plan werd uitgesteld als gevolg van het

Voorjaarsakkoord van 2012, maar de staatssecretaris heeft herhaaldelijk aangegeven de Bol toch te willen afschaffen. Vewin roept de regering op hier nu actie op te ondernemen. Vaststaat dat deze belasting niets bijdraagt aan het oorspronkelijke doel: verminderen van het drinkwaterverbruik van huishoudens. Daarnaast leidt de Bol tot hoge administratieve lasten voor de drinkwaterbedrijven, omdat zij als heffingsbasis de onroerende zaak heeft, terwijl drinkwaterbedrijven per aansluiting het waterverbruik administreren en in re-

kening brengen. Niet elke onroerende zaak heeft een eigen meter. Denk aan flatgebouwen met een centrale meter, waar nu één afrekening naartoe gaat.'

'Vewin blijft tegen het invoeren van de heffing van vennootschapsbelasting voor de drinkwaterbedrijven. Het doel van de plannen voor invoering van deze belasting voor overheidsbedrijven is het tegengaan van concurrentieverstoring. Maar de drinkwatersector is publiek georganiseerd en heeft een wettelijke opdracht om drinkwater te leveren. Concurrentie is onmogelijk in de Nederlandse drinkwatervoorziening en er is dus geen probleem waarvoor een oplossing moet worden gezocht.'

'Sinds 2004 vraagt de Tweede Kamer om stopzetting van de precariobelasting op waterleidingen. Ondanks herhaalde beloften van achtereenvolgende bewindslieden is nog steeds geen wetsvoorstel ingediend. Steeds meer gemeenten leggen precariobelasting op en dat gaat voor de drinkwaterconsumenten om bedragen tot zo'n € 40 per jaar. Vewin vindt dat de minister van BZK nu op korte termijn een einde moet maken aan deze onwenselijke gemeentelijke belastingheffing via de drinkwaterfactuur.'

Ministerie van Buitenlandse Zaken

1. Ondersteun drinkwaterprojecten in ontwikkelingslanden

Ministerie van Veiligheid en Justitie

1. Opschaling veiligheidsregio's conform de 10 nieuwe politie-eenheden
2. Handhavingsbevoegdheden voor Inspectie Veiligheid en Justitie t.a.v. veiligheidsregio's
3. Betere definitie van het begrip 'crisispartners' in Wet veiligheidsregio's (Wvr)
4. Aanscherping rol en functie Veiligheidsberaad in Wvr
5. Aansluiting Alerteringssysteem in Terrorismebestrijding (ATb) op reguliere crisisstructuur
6. Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) geeft niet-afdwingbare adviezen op afstand
7. Meldplicht security breaches loopt via ILT en niet rechtstreeks aan het NCSC
8. Begrens de meldplicht security breaches
9. Meldingen van security breaches aan het NCSC uitzonderen van de WOB

Meldplicht security breaches

Sabine Gielens, stuurgroepsecretaris Beveiliging & Crisismanagement, Vewin: 'Drinkwaterbedrijven hebben op basis van de Drinkwaterwet een algemene meldplicht aan de ILT (ministerie van I en M) voor verstoringen, waaronder ook ICT-inbreuken die (mogelijk) leiden tot een drinkwaterverstoring. Om on-

nodige administratie te voorkomen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling te behouden, moet een dubbele meldplicht worden voorkomen. De ILT leidt ICT-inbreuken, die (kunnen) leiden tot een onderbreking in de drinkwatervoorziening, door naar het NCSC: geen extra rechtstreekse meldplicht dus bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Daarnaast zijn de adviezen van het NCSC niet bindend en op afstand. De functie van het NCSC is het bieden van hulp en coördinatie. Toezicht en handhaving liggen bij de ILT: dat is het bevoegde gezag.'

'De kern van het NCSC is het samenbrengen van kwetsbare informatie over bijvoorbeeld incidenten en expertise door publieke en private partners, om inzicht te krijgen in trends en dreigingen. Publiek-private samenwerking in vertrouwelijke

setting staat centraal. Meldingen en verstrekte gegevens onder de meldplicht security breaches moeten worden uitgezonderd van de Wet Openbaarheid van bestuur (WOB): het gaat immers om kwetsbare en vertrouwelijke bedrijfsinformatie die het nationale belang van een ongestoorde en veilige drinkwatervoorziening raakt.'

'De komst van de nationale politie betekent dat er nu 10 in plaats van 25 regionale eenheden zijn. Wij juichen die opschaling toe, omdat de drinkwaterbedrijven in hun voorziensgebieden dan met minder regio's crisisafspraken hoeven te maken. Vewin pleit ervoor ook de kennis, expertise en krachten bij de nu 25 veiligheidsregio's te bundelen in 10 regio's, die samenvallen met de 10 politie-eenheden. Daarnaast moet het Veiligheidsberaad, bestaande uit de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's, mandaat krijgen en nemen om namens alle regio's landelijke en eenduidige afspraken te maken met de vitale sectoren, zoals de drinkwatersector.'

'De Inspectie Veiligheid en Justitie rapporteert alleen over het functioneren van het systeem van crisisbeheersing en rampenbestrijding. Dit bemoeilijkt handhaving van de in de Wet veiligheidsregio's genoemde verplichtingen, zoals het maken van samenwerkingsafspraken met crisispartners, waaronder drinkwaterbedrijven. Vewin pleit ervoor dat de Inspectie Veiligheid en Justitie handhavingsbevoegdheden krijgt ten opzichte van de veiligheidsregio's.'

Europese Unie

1. De Europese Commissie moet lidstaten aanspreken op correcte implementatie van de KRW
2. Handhaaf geneesmiddelen in EU-lijst prioritair stoffen
3. Houd intensieve betrokkenheid bij totstandkoming European Innovation Partnership
4. Aansluiting zoeken met projectvoorstellen Horizon 2020
5. Nederland moet ontwikkeling Europese bodemrichtlijn steunen
6. Geen telecomkabels in drinkwaterleidingen

KRW en telecomverordening

Esther Boer, Vewin-bureau Brussel: 'De Europese Commissie heeft geconcludeerd dat de doelen van de KRW alleen haalbaar zijn, als de lidstaten de richtlijn volledig implementeren en zorgen voor betere integratie met andere beleidsterreinen. De actievoorstellen die de Europese Commissie hiertoe doet, zijn vooral op vrij-

willige basis en hebben als doel de obstakels, die goede uitvoering van het waterbeleid in de weg staan, te verwijderen. Alleen

op het gebied van hergebruik (re-use) van water wordt nieuwe wetgeving voorgesteld, naar verwachting in 2015. Ondertussen moet de Europese Commissie de lidstaten aanspreken op correcte implementatie van de KRW.'

'De Europese Commissie heeft een concept-verordening uitgebracht om de kosten voor uitrol van glasvezel te verlagen. Overige beheerders van ondergrondse leidingen kunnen een zogeheten 'redelijk aanbod' doen, waarna waterbedrijven toegang moeten verlenen tot hun netten voor uitrol van telecomkabels. Telecomkabels worden dan dóór drinkwaterleidingen getrokken. Vewin vindt dit ongewenst vanwege de risico's die het oplevert voor de drinkwaterkwaliteit en pleit ervoor drinkwaterleidingen uit te zonderen.'